

Arbetsmiljö vid upphandling- ett sunt konkurrensmedel

<https://youtu.be/6YXvWJ1BhoU>

Viveca Wiberg projektledare Upphandling och arbetsmiljö 2018-02-28

Osund konkurrens

Mer eller mindre medvetet och systematiskt bryter mot olika myndigheters regelverk för att skaffa sig konkurrensfördelar gentemot sina konkurrenter.

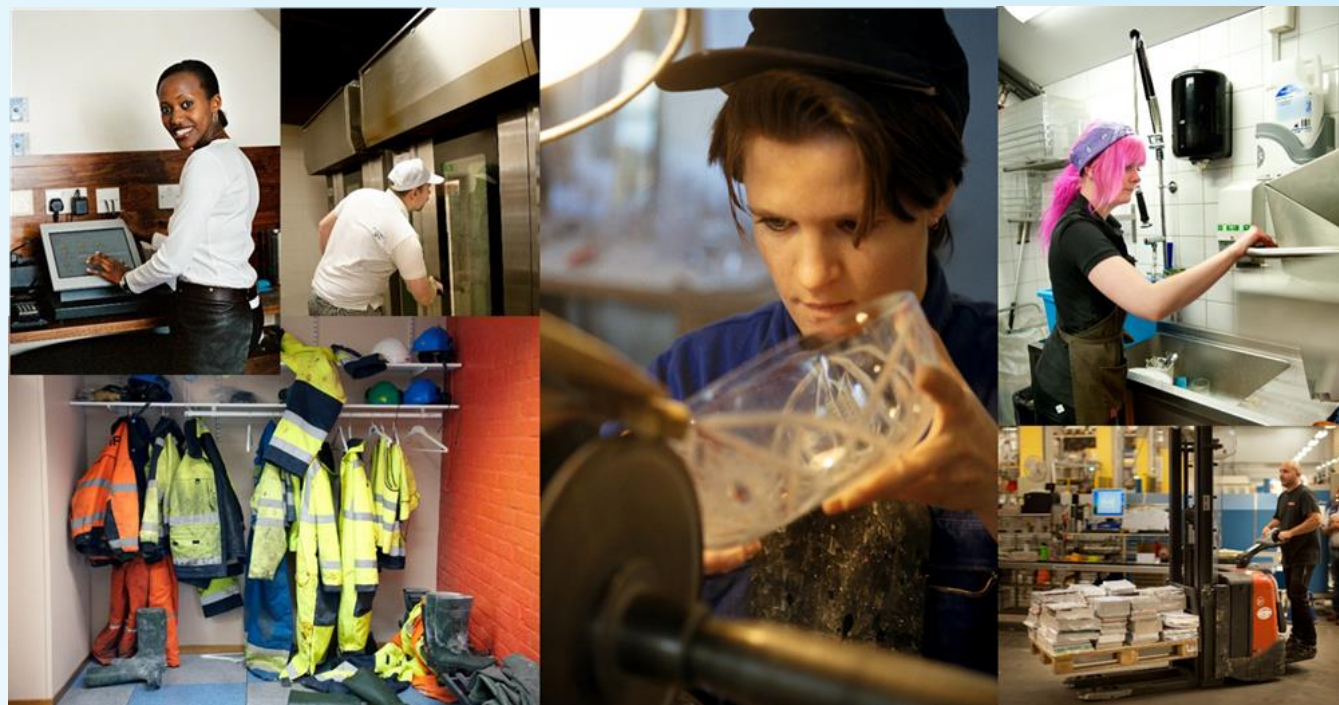
Det kan till exempel handla om att leverantören *inte*:

- redovisar företagarkomst,
- följer arbetsrättsliga villkor (lön, semester, arbetstid),
- anlitar personer med giltiga arbetstillstånd,
- bedriver systematiskt arbetsmiljöarbete,
- har rätt utbildning och kompetens för arbetet.....

Osund konkurrens och upphandling

Upphandling en kritisk faktor:

- Stora värden
- Företag bryter mot lagar och regler för att få ekonomiska fördelar och vinna upphandlingar
- Offentlig upphandling bedöms vara ett särskilt riskområde när det gäller den organiserade brottsligheten

Osund konkurrens skadar

Klart samband mellan osund konkurrens och dålig arbetsmiljö

- Kan handla om att arbetstagarna får omöjliga arbetstider, att de inte erbjuds skyddsutrustning, att de använder produkter eller maskiner som är hälsofarliga, får inte den utbildning som krävs för arbetsuppgiften m.m.
- Brister i systematiskt arbetsmiljöarbete och systematiska brott mot lagar såsom arbetstidslagen indikerar risk för oskäligen arbetsvillkor i en bransch eller för en yrkeskategori (*ang. när det är behövt med särskilda arbetsrättsliga villkor enligt 17:2 LOU, Upphandlingsmyndighetens hemsida*)
- Skadar arbetstagare
- Seriösa företag/leverantörer får svårare att verka och riskerar att slås ut
- Kostsamt för samhället i form av sjukskrivningar, förlorade skatteintäkter m.m.

Redan vid upphandlingen skapas förutsättningarna för bra arbetsmiljö

En anbudsgivare är arbetsgivare för utförarna av uppdraget

- Anbudsgivaren, i egenskap som arbetsgivare, ska förebygga ohälsa och olycksfall i verksamheten genom att:
  - följa Arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetstidslagen (1982:673) och
  - bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete enligt AFS (2001:1) och andra föreskrifter som är relevanta för verksamheten
- Vet upphandlare att de kan efterfråga detta vid anbudsförfarandet?

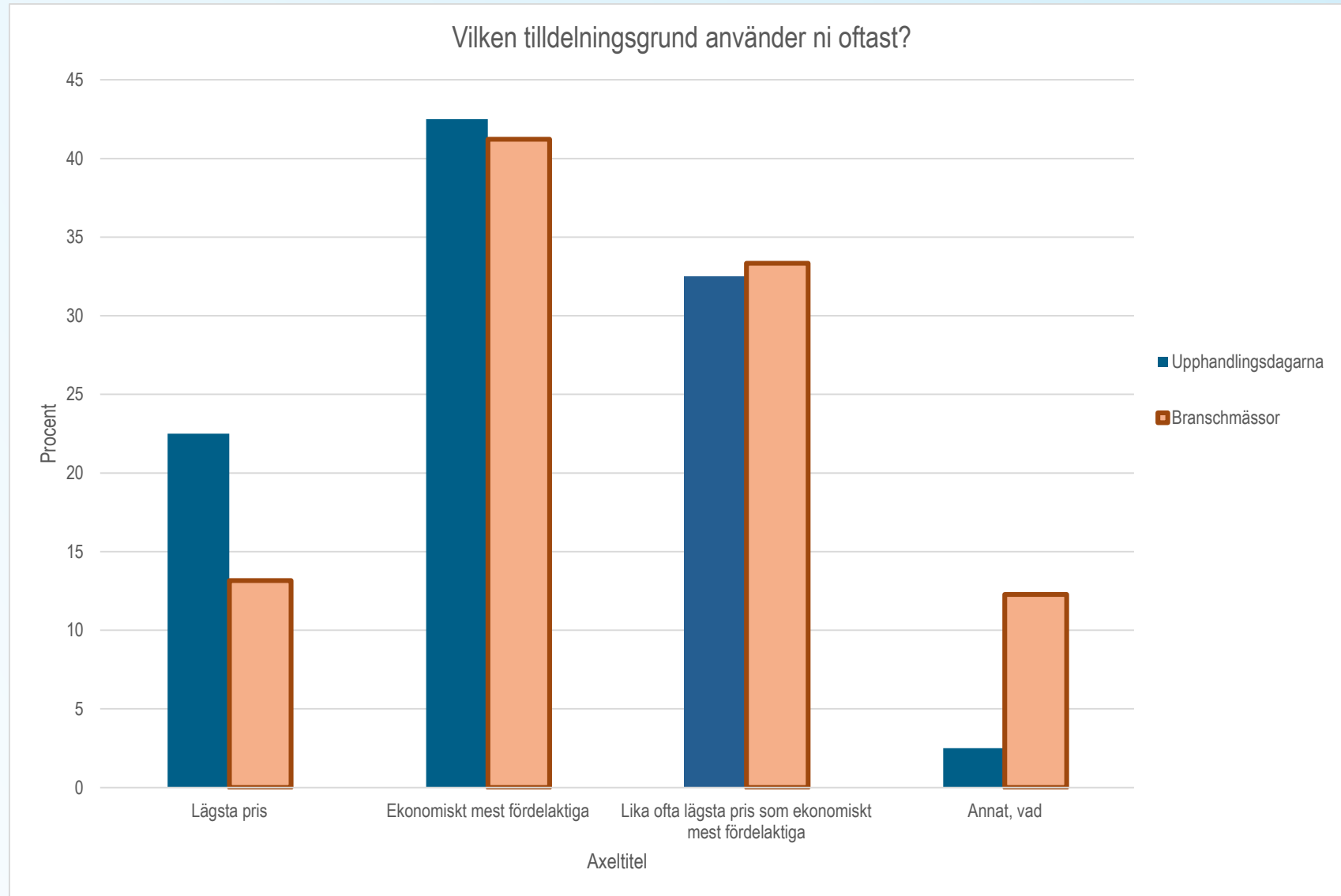

Arbetsmiljöverket ville ta reda på vad man vet, vill och kan göra...

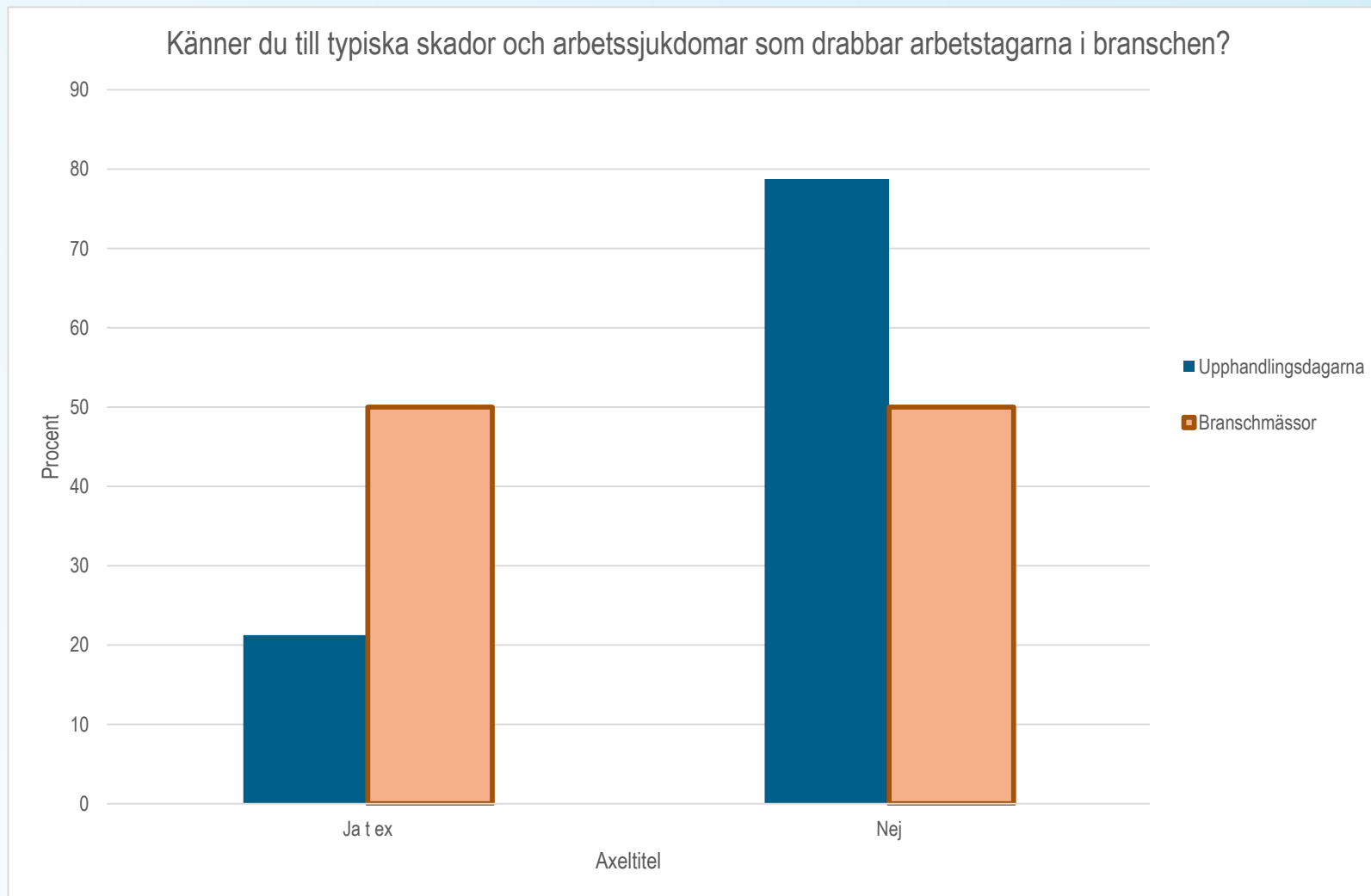
- Målgrupperna: **upphandlare/beställare**, anbudsgivare/arbetsgivare och arbetstagare
- Vi lät genomföra undersökningar på mässor under hösten 2016 – 2017 i vår monter
- Mässor:
  - Elmia transportmässa
  - **Upphandlingsdagarna**
  - Restaurangmässa
  - Fastighetsmässa
  - Bygg- och VVS-mässa
  - Borgeby fältdagar
  - Elmässa
- Totalt 947 intervjuer fördelade med ca 300 per målgrupp

Vilken tilldelningsgrund använder ni oftast?

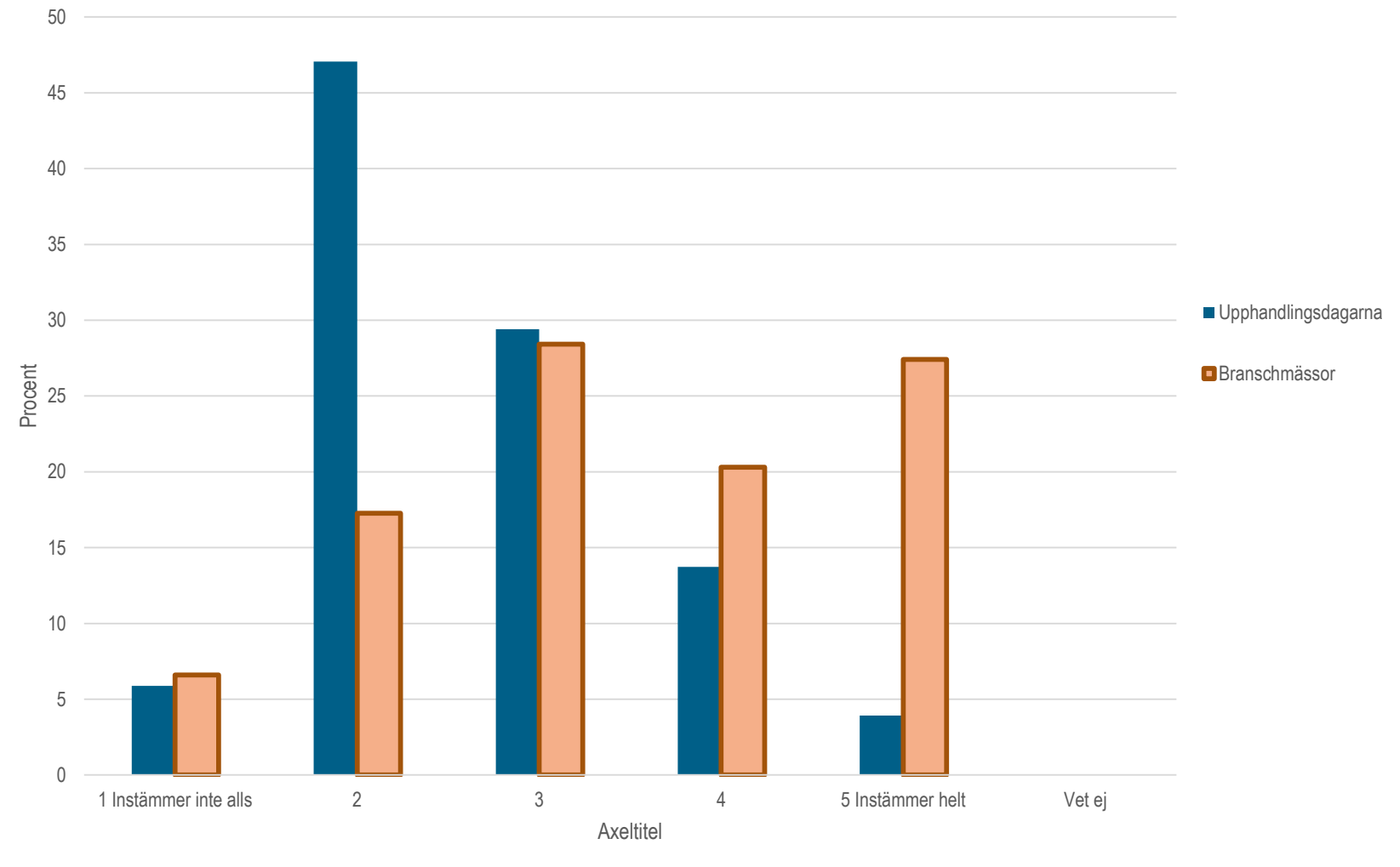

Känner du till typiska skador och arbetssjukdomar som drabbar arbetstagarna i branschen?

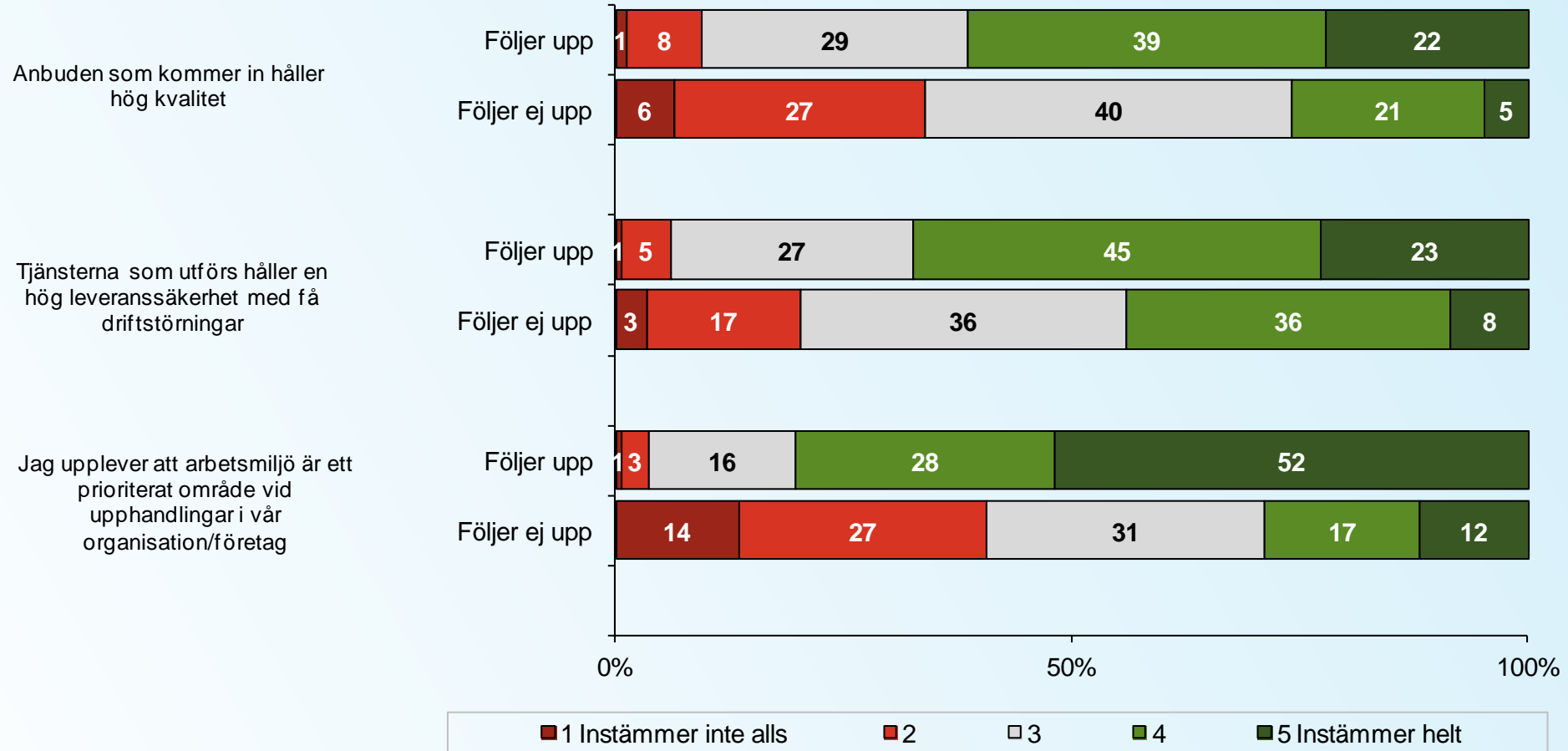

Det är ganska vanligt att företag i branschen inte fullt ut lever upp till gällande arbetsmiljökrav för att kunna erbjuda lägre priser i upphandlingar

Hur väl instämmer du i följande:

Vi följer upp så att upphandlat företag utför uppgifterna i enlighet med de policys de bifogat anbudet

Som upphandlare kan du informera leverantören om att de kan konkurrera med hjälp av SAM

- Genom att redovisa i anbudet hur de arbetar med sitt systematiska arbetsmiljöarbete i verksamheten visar företaget att
  - de arbetar med att förebygga arbetsolyckor och ohälsa.
  - företaget har kunskaper och kompetens för uppdraget, och
  - följer gällande lagar och regler

Arbetsmiljö vid upphandling, ett sunt konkurrensmedel

[Av.se webbsänt Seminarium 14 mars 9.00 – 11.00](#)

- *Tack för att ni lyssnade!*

- Upphandling.arbetsmiljo@av.se
- <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbets-med-arbetsmiljon/upphandling-och-arbetsmiljo/>